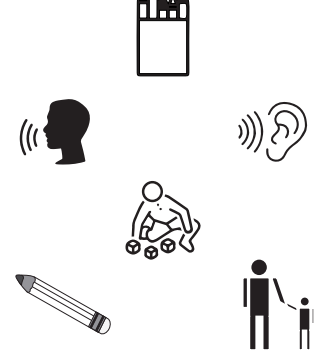

praj | foundation

FLN वर आधारित

भाषा पायाभूत पूरक पुस्तिका भाग - १

इयत्ता - ४ थी

नाव : _____

इयत्ता : _____

शाळा : _____

पूरक पुस्तिकेबाबत

- निपूण भारत मिशनमध्ये निर्देशित पायाभूत साक्षरते संदर्भात केलेल्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार या पुस्तिकांमध्ये सराव उपलब्ध करून देण्यात आलेला आहे.
- या पुस्तिकेमध्ये निर्देशित काठिण्य पातळी निहाय दैनंदिन वाचन आणि लेखन सराव देण्यात आलेला आहे.
- पूरक पुस्तिकांचे 2 भाग आहेत. दोन्ही भागांमधून विद्यार्थी खालील अध्ययन क्षमतांचा सराव करू शकतील.

वाचन: अक्षरे, साधे शब्द, साधी वाक्ये आणि चौदाखडी

लेखन: अक्षरे, साधे शब्द, साधी वाक्ये आणि चौदाखडी

- पुस्तिकेमध्ये रिकामी पाने दिलेली आहे. वर्गशिक्षक या जागेचा वापर अनुलेखन सरावासाठी करू शकतात.

महत्वपूर्ण सूचना

1. विद्यार्थ्यांनी दररोज किमान एक पानाचा सराव करावा.
2. विद्यार्थ्यांनी वाचन सराव करत असताना आपले शिक्षक, पालक किंवा सहाध्यायी गटातील सदस्य यांच्या समोर मोठ्याने वाचून करावा. वाचनातील चुका समजावून घेवून त्या दुरुस्त करण्यावर भर द्यावा. लिहिताना वाचन करून लिहिणे हे देखील फायदेशीर ठरेल.
3. विद्यार्थी आवश्यक असेल त्या ठिकाणी आपल्या शिक्षकांची, पालकांची किंवा सहाध्यायी गटांतील सदस्यांची मदत घेवू शकतात.
4. विद्यार्थ्यांनी तीन महिन्यांमध्ये ही पूरक पुस्तिका पूर्ण करणे अपेक्षित आहे.

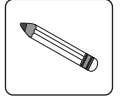
“आम्ही ही पुस्तिका निर्माण करत असताना आशया संदर्भातील त्रुटी आणि टंकलेखनातील त्रुटी कमी करण्याचे सर्व प्रयत्न केले आहेत. तथापि, तुम्हाला काही चूक आढळल्यास किंवा या पुस्तिकांची उपयोगिता सुधारण्यासाठी आपल्या काही सूचना असल्यास, कृपया संपर्क साधावा. आपण आपल्या सूचना आम्हाला खालील ई-मेल आयडीवर पाठवू शकता.”

feedback@sikshana.org

अनुक्रमणिका

अनु क्र.	घटक	पान क्रमांक
1	वर्णमाला	1
2	साधे शब्द	2 - 5
3	साधी वाक्य	5 - 13
4	चौदाखडी	
	क, ख, ग, घ	13 - 21
	च, छ, ज, झ	21 - 26
	ट, ठ, ड, ढ, ण	27 - 34
	त, थ, द, ध, न	34 - 45
5	चौदाखडी क ते ज्ञ पर्यंत	46 - 48

दिनांक : ___ / ___ / ___

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

वर्णमाला :

अ आ इ ई उ ऊ ए अँ ऐ ओ

ऑ औ अं ऋ अः

क ख ग घ ङ | च छ ज झ ञ

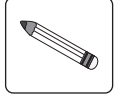
ट ठ ड ढ ण | त थ द ध न

प फ ब भ म | य र ल व श

ष स ह ळ क्ष | ज्ञ

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

साधे शब्द :

अ - अट, अधिक, अक्षर, अननस, अमर, अहवाल

आ - आई, आजी, आज, आरसा, आकाश, आजार, आमराई

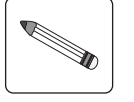
इ - इजा, इरा, इथे, इतर, इनाम, इकडे, इमारत, इमानदारी

ई - ईद, ईश, ईडा, सई, माई, भाई, ताई, शाई, वसई, गवई

उ - उठ, उर, उभा, उखळ, उदय, उदार, उदास, उतार, उगाच, उतरण

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

साधे शब्द :

ऊ - ऊस, ऊन, ऊत, ऊर्जा, ऊबदार, ऊनपाऊस, ऊनवारा, जिजाऊ

ए - एक, एकर, एकदा, एवढा, एखादा, एडका, एकटा, एकक, एकदम, एकापेक्षा, एकपाठी

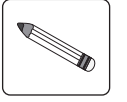
अ - अप, अट, अम, अंन

ऐ - ऐक, ऐट, ऐंशी, ऐवज, ऐतिहासिक, ऐनवेळी, ऐवजी, ऐरावत

ओ - ओठ, ओम, ओळ, ओढ, ओस, ओलसर, ओळख, ओवा, ओटा, ओघळ

उपक्रम - 1:

खालील वर्णमालेतील योग्य अक्षरासहित रिकाम्या जागा भर.

अ ---- इ ---- उ ----- ए----- ऐ ओ----- औ -----

क ----- ग ----- छ ----- झ -----

ट----- ड ----- ण ----- थ ----- ध ----- प -----

ब ----- म----- र ----- व ----- ष ----- ह -----

क्ष -----

उपक्रम - 2: 'ते' ने सुरु होणाऱ्या शब्दांवर गोल कर.

(तेरा) आपला तेरावा तेजपाल नेमका तेढ जेवण केवडा

उपक्रम - 3: 'अ' अक्षराने सुरुवात करुन रिकाम्या जागा भर.

----ननस ----दिक ----मर ----हवाल

----णू ----सलेले ----वार ----सणे

उपक्रम - 4: खालील अक्षरे एकत्र करुन वाच.

अम
आजा
इत
उदा

र

ऊ
एका
ओ
ऐ

स

आ
मा
वर
गव
वा
रा

ई

इ

थे
रा
कडे
नाम
सम

उ

खळ
बदार
सने
सळ
ठणे

आ

रसा
राम
गामी
जार
वर

शिक्षक/पालक अभिप्राय:

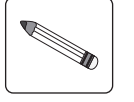

शिक्षक/पालक स्वाक्षरी:

दिनांक : ___ / ___ / ___

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

साथे शब्द :

ऑ - ऑन, ऑफ, ऑक्स, ऑपरेशन, ऑफर, ऑफिस, ऑईल

औ - औत, औजार, औषध, औक्षण, औपचारिक

अं - अंक, अंध, अंग, अंतर, अंगण, अंजन, अंबारी, अंगठी, अंकिता, अंकुश, अंतिम

अः - अतः, प्रातः, नमः, दुःख, शतशः, प्रातःकाळ, निःशब्द

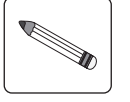
साधी वाक्यः

मी अतुल.

ही माझी शाळा.

दिनांक : ___ / ___ / ___

खालील वाक्य दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

वर चढ.

काम कर.

सई वजन कर.

नयन रथ बघ.

राज गाय पकड.

माधव क्षमा कर.

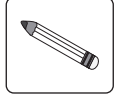
अमर मासा धर.

कमल भात कर.

शाम हाक मार.

आवाज लहान कर.

खालील वाक्य दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

नयन नमन कर.

रमण लवकर बघ.

चरण करवत आण.

शरद पटकन चल.

आपण पटकन चला.

आपण पटकन जाऊ.

पवन लवकर पळ.

रमण सरळ बघ.

रतन सरळ बस.

कमल भजन कर.

उपक्रम - 1:

योग्य अक्षर निवडून रिकाम्या जागा भर.

औ अक्षर जोड :- -----षध, ----- त, -----जार

अं अक्षर जोड :- -----तर, -----गण, -----गठा, ----- क

उपक्रम - 2:

'प' अक्षर जोड : - प --- ई -----रात -----सारा

'द' अक्षर जोड :- शर----- -----म म ----- न

उ -----र -----र -----मन -----मट

----- री प -----वी प -----र -----रवाजा

'च' अक्षर जोड : -----मचा -----ल -----रण

'ला' अक्षर जोड : -----ल -----वणे लि-----

उपक्रम - 3:

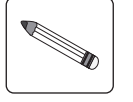
यमक जुळणाऱ्या शब्दांच्या जोड्या लाव.

माळ गाडी टाकाऊ तेलकट गावकरी येणार

वारकरी शिकाऊ मळकट जाणार टाळ माडी

शिक्षक/पालक अभिप्राय:	😊 😐 😞	शिक्षक/पालक स्वाक्षरी:	
-----------------------	-------	------------------------	--

खालील वाक्य दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

कमल रस बनव.

गणपत कप भर.

हसन वर चढ.

अमर वर बघ.

मला माझी आई आवडते.

आमचा बाळ छान आहे.

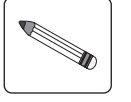
ताई घरात काम करते.

बाबा कामाला जातात.

सगळीकडे चिखल झाला.

मिरची तिखट असते.

खालील वाक्य दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

आजचा धडा वाच.

छान अक्षर काढ.

माझा थाट पहा.

राम चिखलात पडला.

बाळ पाटावर बसला.

मला माझी आई खूप आवडते.

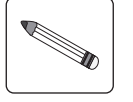
दादा गडावर भरभर चढला.

बाळ साखर भात खातो.

आमचा बाळ शहाणा आहे.

अमर मला मदत कर.

खालील वाक्य दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

सापाला पाय नसतात.

गणपत कलश हातात धर.

सरला हा कागद धर.

शलाका मला ताटात भाकर वाढ.

कापूस भरभर जळतो.

मी जागेवर बसून होतो.

आजी छान कपडे विणते.

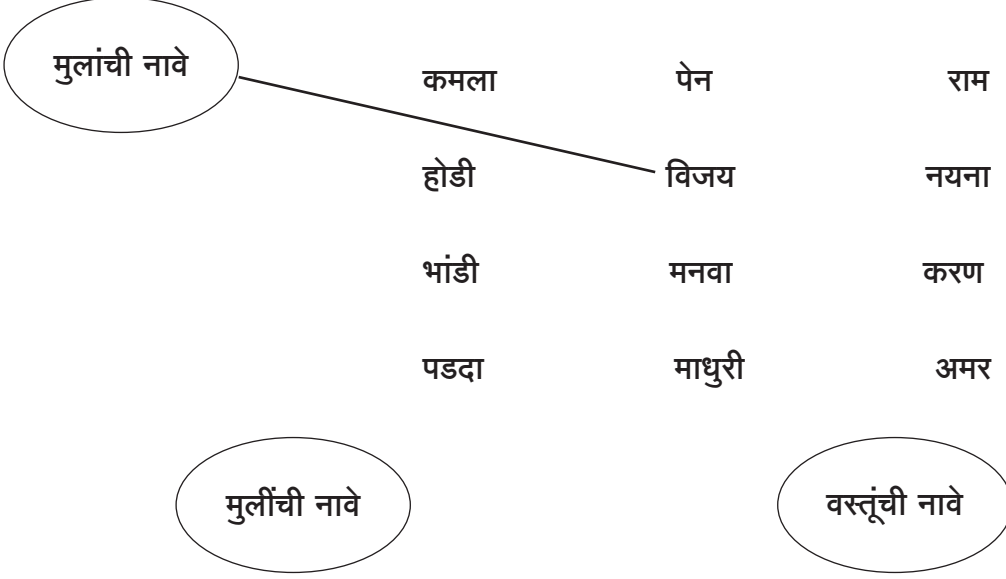
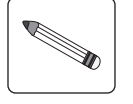
कापूस हलका असतो.

दळण गिरणीत घेऊन जा.

गावात झाडे लाव.

उपक्रम - 1:

खाली दिलेल्या शब्दांमधून मुलांची नावे, मुलींची नावे आणि वस्तूंची नावे शोध आणि त्यांच्या जोड्या जुळव.

उपक्रम - 2: अचूक शब्दावर गोल कर.

किणारा - किनारा

माहिती - माहीती

भुरळ - भुरल

भरारि - भरारी

वीज्ञान - विज्ञान

शहिद - शहीद

परिसर - परीसर

मावशि - मावशी

मैत्रिण - मैत्रीण

लाजरी - लाजरि

गूलाब - गुलाब

वाघिण - वाघीण

शरिर - शरीर

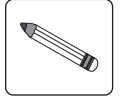
हॉटेल - हाटेल

शिक्षक/पालक अभिप्राय:

शिक्षक/पालक स्वाक्षरी:

खालील वाक्य दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

ताजी भाजी खा.

मी बासरी वाजवली.

शिकारी वाघाची शिकार करतो.

मी सूर्याला नमस्कार करतो.

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

चौदाखडी (क)

क - कप, कण, कर, कडक, कमळ, कढई, करवत, कसरत

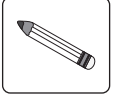
का - काम, काळा, कावा, काजू, काजळ, कावळा, काजवा, कामधेनू

कि - किडा, किटली, किसान, किमया, किती

की - कीव, कीर्ती, कीर्तन

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

कु- कुरण, कुसळ, कुळ, कुमार, कुवत, कुसुम, कुणाल, कुमुद, कुलूप

कू - कूर्ग, कूलर, कूळ, कूच, कूट, काकू, एकूण

के - केर, केळ, केस, केवडा, केळवण, केरसुणी

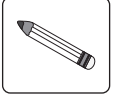
कॅ - कॅट, कॅच, कॅन, कॅरम, कॅनडा, कॅमेरा, कॅलरी, कॅरीबॅग

कै - कैरी, कैद, कैची, कैलास, कैकयी, कैवारी, कैफियत

को - कोट, कोळी, कोरडा, कोमट, कोथरूड, कोकिळा

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

कॉ - कॉट, कॉफी, कॉलेज, कॉलनी, कॉटेज, कॉम्प्युटर

कौ - कौल, कौतुक, कौशल्या, कौस्तुभ, कौरव, कौमुदी

कं - कंद, कंस, कंठ, कंबर, कुंभार

कः -

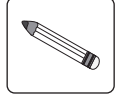
चौदाखडी (ख)

ख - खत, खवा, खरा, खडक, खमण, खजिना, खलनायक

खा - खार, खान, खारट, खाताना, खानावळ, खानपान

उपक्रम - 1:

खाली दिलेल्या अक्षरापासून अर्थपूर्ण शब्द तयार कर.

उदा. - धू क र पू

पूर, धूर, कपूर, पूरक

1. रा वा पा ता :

2. त जू रा ना :

3. जी भा ता आ :

उपक्रम - 2 : खालील अक्षरे एकत्र वाच.

का
मा
ळा

का
टा
की

के
घे
र

कों
टॉवे
ल

उपक्रम - 3 : खाली दिलेल्या 'क' च्या चौदाखडी वरून शब्द तयार कर.

का अक्षर जोड - ----जल ----जवा -----रवा -----सव

कु अक्षर जोड - ---सुम -----सळ -----रण -----टणे

को अक्षर जोड - ---- मल -----ठा ----- रडा -----मट

कौ अक्षर जोड - -----शल -----तुक -----स्तुभ -----रव

शिक्षक/पालक अभिप्राय:

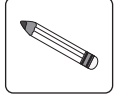

शिक्षक/पालक स्वाक्षरी:

दिनांक : ___ / ___ / ___

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

खि - खिमा, खिचडी, खिडकी, खिसा, खिरा खी - खीर खु - खुश, खुशी, खुशखबर

खू - खूण, खूप खे - खेप, खेळ, खेळणे, खेचर, खेच खँ -

खै - खैर, खैरात खो - खोकला, खोल, खोदणे, खाडाखोड

खॉ - खौ- खं - खंत, खंड खः -

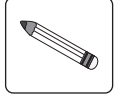
चौदाखडी (ग)

ग - गवत, गजर, गजरा, गडवा, गडबड, गडावर, गहू

दिनांक : ___ / ___ / ___

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

गा - गारा, गाजर, गाव, गाय

गि - गिरव, गिळणे, गिरकी, गिरगाव, गिर्यारोहन, गिरणी, गिधाड

गी - गीता, गीर, गीर, गीतमाला, गीरगीट, गीटार,

गु - गुरव, गुण, गुहा, गुलाम, गुपित, गुलाब, गुजरात, गुणगान

गू - गूळ, गूढ, गूरखा

गे - गेला, गेल्यावर, गेम, गेट, मागे, फुगे, गेनबा

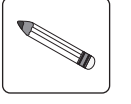
गॅ - गॅप, गॅझेट

दिनांक : ___ / ___ / ___

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

३.

गै - गैर, गैरहजर, वगैरे गो - गोठा, गोरा, गोदावरी, गोमुत्र, गोगलगाय, गोटी, टागोर

गाँ - गाँगल, गाँट, गाँड

गौ - गौरी, गौतम, गौरव

गं - गंध, गंगा, गांधी, गंमत, गंगाधर,

गः -

चौदाखडी (घ)

घ - घर, घन, घटना, घरदार, घराने

घा - घाल, घार, घाम, घास

घि - घिरटी

घी - वाघीण

घु - घुमट, घुबड, घुसळ

उपक्रम - 1:

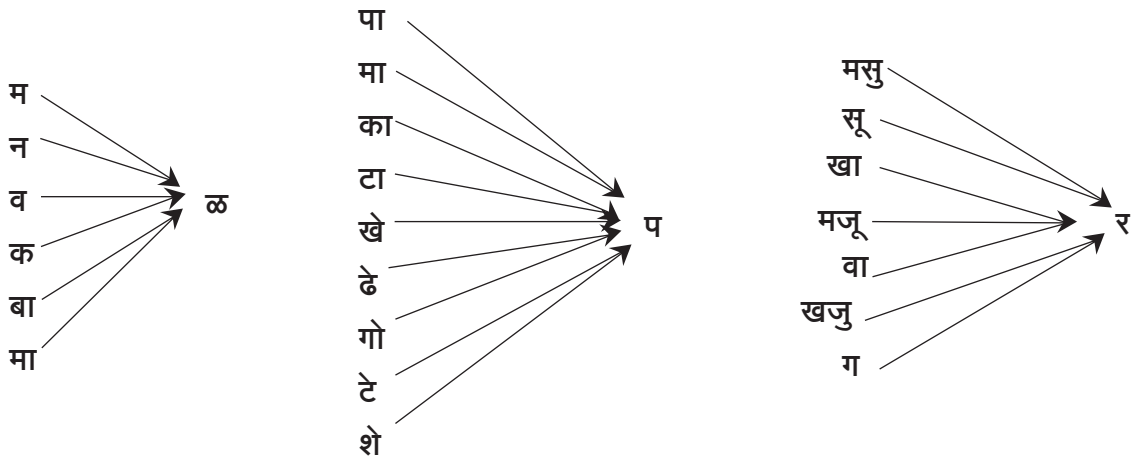
क ते ग ची चौदाखडी लिही.

क का कि की कु कू के कॅ कै को कॉ कौ कं कः

ख खा खि खी खु खू खे खॅ खै खो खॉ खौ खं खः

ग गा गि गी गु गू गे गॅ गै गो गॉ गौ गं गः

उपक्रम - 2 : खालील अक्षरे एकत्र वाच.

शिक्षक/पालक अभिप्रायः

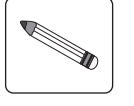

शिक्षक/पालक स्वाक्षरीः

दिनांक : ___ / ___ / ___

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

घू-घूंगरू, घूस

घे - घेणे, घेर, घेवडा

घॅ -

घै - घैरी

घो - घोर, घोडा, घोरपड, घोरणे, घोटा

घॉ-

घौ-

घं - घंटा, घंटानाद, घुंगरू

घः -

चौदाखडी (च)

च - चर, चमचा, चटका, चटणी, चना, चहा, चमक, चपाती

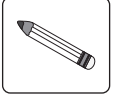
चा - चाची, चार, चाचणी, चादर, चाल, चाक, चाप, चाकर

चि - चिमनी, चिमटा, चिकट, चिरीमिरी, चिखल, चिवडा, चिडका

दिनांक : ___ / ___ / ___

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

ची - चीर, चीड, मिरची

चु - चुना, चुईटी, चुरचुर, चुकार

चू - चूळ, चूल, चूक, अचूक

चे- चेतना, चेरी, चेहरा

चॅ - चॅम्पियन, चॅम्प

चै - चैतन्य, चैत्र, चैत्राली

चो - चोर, चोवीस

चॉ- चॉईस, चॉक, चॉकलेट

चौ - चौरस, चौकट, चौक

चं - चंदन, चंदा, चंपक

चः-

चौदाखडी (छ)

छ - छळ, छत्री, छडी, छटा, छगन

छा - छाटा, छान, छाती, छावणी

दिनांक : ___ / ___ / ___

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

छि - छिद्र

छी-

छु- छुपा, छुमछुम

छू-

छे - छेड, छेद

छँ-

छै-

छो - छोटा, छोकरा

छॉ -

छौ-

छं - छंद

छः-

चौदाखडी (ज)

ज - जग, जतन, जहाज, जनता, जमिन

जा - जाग, जागा, जाणीव, जालिम

उपक्रम : 1 खाली अधोरेखित केलेल्या अक्षरांपासून यमक जुळणारा शब्द तयार कर आणि लिही.

उदा. बालक → चालक

नगर →गर कारखा →खाना काळसर →सर

नंदन →दन भाजीवाला →वाला धनवान →वान

बालपण →पण तेलकट →कट शेतकरी →करी

उपक्रम : 2 शब्द अर्थपूर्ण करण्यासाठी खाली दिलेल्या अक्षरांचा वापर करून रिकाम्या जागा भर.

का खि गु घो चे छ जो चौ

-----कर -----रापत -----लाब -----हरा

-----वीळ -----लाम -----ळा -----गद

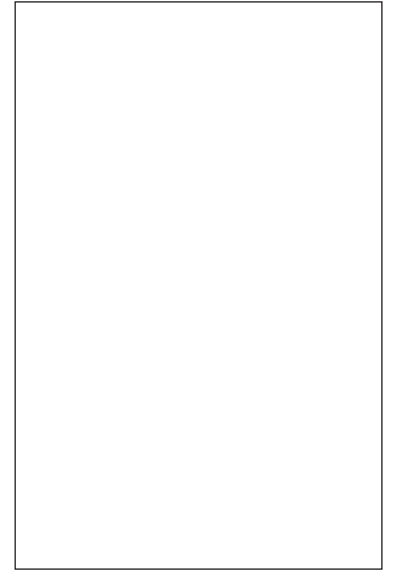
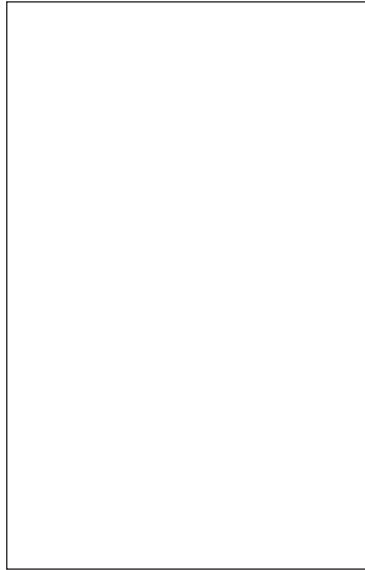
-----तना -----त्री -----पासना -----कट

उपक्रम : 3 खालील चौकोनात आकृत्या काढ.

विशालकोन

चौरस

त्रिकोण

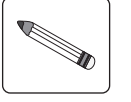
शिक्षक/पालक अभिप्राय:

शिक्षक/पालक स्वाक्षरी:

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

जि - जिना, जिजाऊ

जी - जीवन, जीभ

जु - जुन, जुलै, जुगार, अजुन

जू - जून, काजू, राजू, खजूर, नाजूक, तराजू, साजूक

जे - जेवण, हजेरी, जेजुरी, जेमतेम

जॅ - जॅम, जॅमर

जै - जैसमेर, जैन, जैत

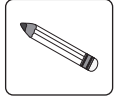
जो - जोर, जोरात, जोग, जोमाने, जोगी, जोकर, जोपासना

जॉ- जॉली, जॉन, जॉनी

जौ-

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

जं - जंत, जंग, जंगल, जांभुळ, जांभळा जः -

चौदाखडी (झ)

झ - झरा, झटका, झबलं, झगा, झलक झा - झाड, झालर, झाडू, झाकण, झकली

झि - झिमझिम, झिरझिर झी- झु - झुम, झुमका, झुरळ, झुबा, झुडुप

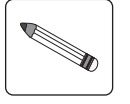
झू - झूकझूक, झूला, झूनका झे - झेरॉक्स, गॅझेट

झों - झै - झो - झोका, झोपाळा, झोप, झोपा

झॉ- झौ- झं - झंकार, झुंड, झेंडा, झोंबी झः-

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

चौदाखडी (ट)

ट - टणक, टपाल, टप, टणटण टा - टाच, टाक, टाळ, टाकाऊ

टि- टिका, टिकली

टी - टीप, टीका

टु- टुकडा, टुकटुक, टुमदार

टू- टूक, टूम

टे- टेकडी, टेकणी, टेबल, टेप

टॅ - टॅन, टॅप, टॅग, टॅटू

टै- टो- टोकदार, टोमॅटो, टोमणे

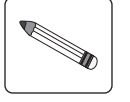
टॉ - टॉप, टॉपर, टॉकीज

टौ - टौळ, टौर, टौकी

टं- टंक, टंचाई, टंकी, टंकलेकन

टः-

उपक्रम : 1 खाली दिलेल्या सारणीतील शब्द वाच आणि त्या शब्दांचा वापर करून अर्थपूर्ण वाक्य तयार कर.

अंगण	झाडाच्या	सकाळी	व्यायाम	गादीवर
सेवक	अभ्यास	पेन	भांडी	परिपाठ
गडावर	सुट्टी	सहलीला	मिरची	कावळा
सुविचार	मदत	नारळीभात	फुले	

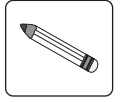
1. कोमलला ----- फार आवडला. 10. मी देशाचा ----- आहे.
2. रविवारी शाळेला ----- असते. 11. टेबलावर ----- आहे.
3. परवा मला ताईची छान ----- झाली. 12. माझ्या ----- भांडी आहे.
4. बुधवारी आम्ही ----- गेलो. 13. मी ----- सावलीत बसतो.
5. ----- नियमित वाचावेत. 14. दररोज ----- लवकर उठावे.
6. अजय ----- भरभर चढला. 15. नियमित ----- व अभ्यास करावा.
7. मनिषाला ----- तिखट लागली. 16. आमचा ----- छान झाला.
8. बागेत पुष्कळ ----- आहेत. 17. ----- झाडावर बसला.
9. मी दुपारी ----- करत होते. 18. मनी ----- बसली.

शिक्षक/पालक अभिप्राय:	😊 😐 😞	शिक्षक/पालक स्वाक्षरी:	
-----------------------	-------	------------------------	--

दिनांक : ___ / ___ / ___

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

चौदाखडी (ठ)

ठ- ठसा, ठळक, ठग, मिठ, ठपका

ठा- ठाई, ठाऊक, ठाणे, ठाम, गोठा

ठि- ठिगळ, ठिकाण, ठिणगी,

ठी - ठीक, कठीण

तु- तुणका, तुशी, तुमका

ठू- ठूसकी,

ठे- ठेव, ठेवण, ठेका

ठॅ -

ठै -

ठाँ-

ठाो- ठोका, ठोकळा, ठोकताळा, गाठोडे

ठां- पाठिंबा

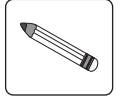
ठाः-

चौदाखडी (ड)

ड - डमरु, डबा, डफ, डमडम, डफली

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

डा - डाग, डाळ, डावी, डाका,

डि - डिझाईन, डिझेल

डु - डुलकी, डुबणे,

डू - डूलणे, डूल

डे - डेविड, डेअरी, डेस्क, डेरा

डॅ - डॅड, डॅशिंग, डॅम

डै -

डो - डोसा, डोलना, डोळा, डोळस

डॉ - डॉलर, डॉन, डॉग, डॉली

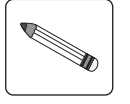
डौ - डौलदार, डौर

डं - डंका, डंपर, डांबर, डंख

डः -

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

चौदाखडी (ढ)

ढ - ढग, ढक, ढप

ढा - ढाल, ढाप, ढाण्या

ढि- ढिग, ढिर

ढी-

ढु-

ढू - ढूसकी

ढे - ढेप, ढेकून, ढेकर, ढेरी, ढेबरा

ढँ-

ढै -

ढो - ढोकळा, ढोल, ढोलकी, ढोबळी, ढोबळ

ढॉ -

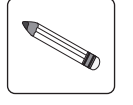
ढौ -

ढं - ढंग, ढोंग

ढः-

दिनांक : ___ / ___ / ___

उपक्रम -1 शब्द आणि चित्रांच्या योग्य जोड्या लाव.

एडका

टपाल

कार्यालय

घरटे

टेबल

टांगा

फांदी

निसर्ग

तोपी

टायर

घंटा

तिकिट

उपक्रम -2 अचूक शब्दाला गोल कर.

झारि - झारी

ठीकाणी - ठिकाणी

सूगरन - सुगरण

गणित - गनीत

तिरसट - तीरसट

निवडणुक - नीवडनुक

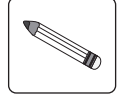
शिक्षक/पालक अभिप्रायः

शिक्षक/पालक स्वाक्षरीः

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

चौदाखडी (ण)

ण- पण, मटण, सण, कण, आपण, साबण, क्षण, कण, वाण, तारण, धरण, दळण

ण - आणा ,देणार, येणार, घेणारा, राणा, फणा, बाणा, टणाटणा, राहणार

णि - आणि, पाणिनी, कणिक, माणिक, क्षणिक, पौराणिक

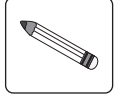
णी - राणी, राहणी, राहणीमान, मणी, फुलदाणी, पाणी, कोणी, पाहूणी, गाळणी, प्राणी

णु - ऋणु-ञ्जुणु, माणुस, निवडणुक, माणुसकी

दिनांक : ___ / ___ / ___

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

णू- राणू, गणू, बाणू, नेमणूक, किटाणू, परमाणू

णे - जाणे, भेटणे, पाहणे, मारणे, रहाणे

णॅ-

णै-

णो-

णॉ -

णौ - पणौती

णं - नणंद, पाणंद

णः

चौदाखडी-(त)

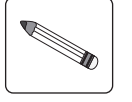
त - तण, तट, तन, तप, तळवट, तळ, तलवार, तर, तरी, तगडा, तरस

ता - ताप, ताण, तास, ताकद, ताठ, तापट, ताल, तापट, ताव

ति - तिताश, तिखट, तिरकस, तिरसट, तिसरा

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

ती - तीस, तीन, तीज, तीर, तीळ

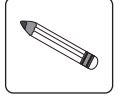
तु - तुरा, तुकाराम, तुरटी, तुरट, तुमचा

तू - तूर, तूस, तूळ

ते - तेल, तेरडा, तेज, तेलकट, तेरा, तेलंगणा तँ -

तै - तैलचित्र, तैनात तो - तोलक, तोफ, तोरण, तोबरा

ताँ - तौ - तौर, तौफिक

उपक्रम : 1

रिकाम्या जागी 'न' ची चौदाखडी वापरून अर्थपूर्ण शब्द तयार कर.

न ना नि नी नु नू ने नॅ नै नो नॉ नौ नं नः

का..... ह.....मान ना..... ..ळ

सै.....क सुच..... ..रजहाटॅआऊट

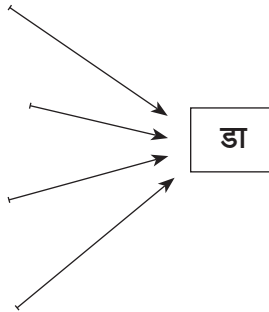
.....करीतिकदलपाळ

.....चरलदकुमारशब्दताजी

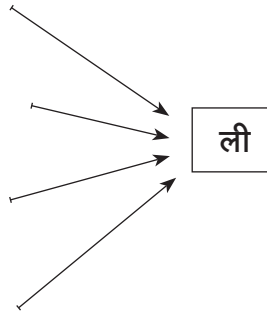
उपक्रम : 2

अर्थपूर्ण शब्द बनविण्यासाठी वेगवेगळी अक्षरे आणि त्यांची चौदाखडी वापर.

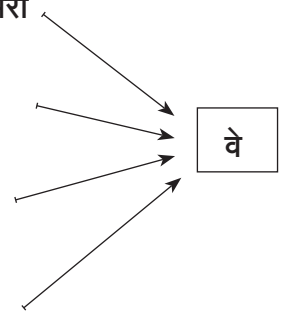
केव

साव

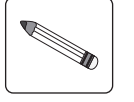
भरा

दिनांक : ___ / ___ / ___

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

तं - तंतू , तंतोतंत, तंबू, तंबाखू, तंबोरा, तंटा, तंद्री

तः - स्वतः

चौदाखडी (थ)

थ - थर, थवा, थकवा, थरथर

था - थार, थाट, थाप, थाळी

थि - थिटे, थिटा, थिरकणे, थिएटर

थी - थीम

थु - थुकरट थू - थूका

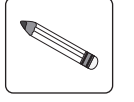
थे - थेट, थेरडा, थेरगाव

थॅ - थॅक्स थै - थैली, थैमान

थो - थोरला, थोर, थोडेसे, थोडा

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

थॉ - थॉमस थौ - थं - थंड, थंडगार, थांब, थेंब, थंडीत

थ:-पृथःकरण

चौदाखडी (द)

द - दम, दर, दळ, दगड, दळण, दमट, दरड, दखल

दा - दार, दादा, दाखव, दादर, दास, दान, दानव, दाद, दावा, दात

दि - दिर, दिवा, दिशा, दिन, दिला, दिवस, दिवटी

दी - दीड, दीडशे

दु - दुकान, दुसरी, दुध, दुरावा

दू - दूर

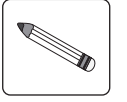
दे - देश, देखावा, देव, देवालय, देखना, देखील

दँ-

दै - दैव, दैवत, दैत्य

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

दो - दोन, दोरा, दोनशे,

दॉ-

दौ - दौड, दौलत, दौलताबाद

दं - दंड, दंग, दंत, दंगल, दंडवत

दः -

चौदाखडी(ध)

ध - धन, धड, धरण, धवल, धरणी, धडक

धा - धावणे, धायरी, धाड, धाव, धारकरी, धाडस, धाराशीव, धार

धि - धिक्कार, धिरडे, धिप्पाड, धिम, अधिकार, अधिकांश

धी - धीट, धीर, धीवर, समाधी, व्याधी, आधी, निधी, अधीर

उपक्रम : 1

खाली दिलेल्या गटातील क्रियेला गोल कर.

चेंडू

खेळणे

भोवरा

भिंगरी

सकाळ

दुपार

उठतो

संध्याकाळ

खातो

आंबा

सफरचंद

पेरू

पाऊस

वृक्ष

झाड

पडतो

भाजी

चपाती

खाते

ताट

चिमणी

उडते

कावळा

कोकिळ

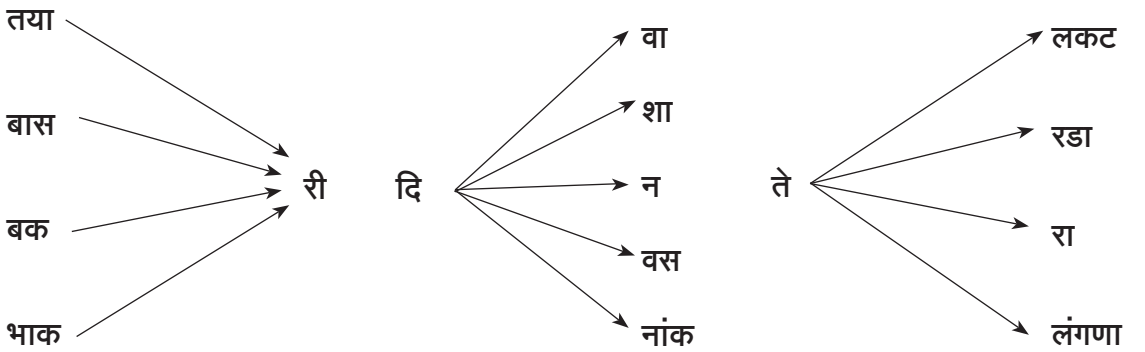
किल्ला

दुर्ग

गड

चढतो

उपक्रम : 2 खालील अक्षरे एकत्र वाच.

शिक्षक/पालक अभिप्रायः

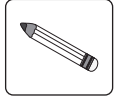

शिक्षक/पालक स्वाक्षरीः

दिनांक : ___ / ___ / ___

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

धु - धुडकावाणे, मधुर, धुसर, धुक, धुलाई

धू - धूर, धूप, धूर्त, धूम, धूरंदर

धृ - धृव

धे - धेनू, कामधेनू, औषधे

धँ-

धै - धैर्य

धो - धोतर, धोरण, धोबी

धॉ-

धौ - धौती,

धं - कामधंदा, धांदल, धुंद

धः- अधःपतन

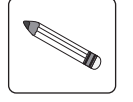
चौदाखडी (न)

न - नळ, नरम, नयन, नळी, नशीब, नविन, नगर, नथनी, नजर

दिनांक : ___ / ___ / ___

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

ना - नाक, नाद, नाव, नारळ, नारा, नावाडी, नाविक, नारद, नाम

नि - निळा, निता, निरोप, निळ, निधी, निलेश, निरागस, निरापराध, निधी

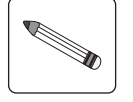
नी - नीर, नीलकमल, पनीर, नीरा, नानी नु - नुकसान, अनुभव, मनुके

नू - नूतन, नूरजहा, अनूसरण

ने - नेर, नेहमी, नेहा, नेताजी, नेवासा, नॅ - नॅनो, नॅचरल, नॅक, नॅशनल, नॅपकिन

खालील शब्द दोनदा वाच आणि दोनदा लिही.

रिकाम्या जागेत किंवा तुझ्या वहीमध्ये आणखी शब्द लिही.

नै - नैतिक, नैना, नैनीताल, नैसर्गिक नो - नोट, नोकरी, नोबिता

नाँ - नाँट, नाँटआउट, कॅनाँल नौ - नौका, नौदल, नौबत

नं - नंदा, नंबर, नंतर, नंदुरबार, नंदकुमार, नंदनवन

नः - पुनः

खाली दिलेली शब्दकोडी सोडव.

सात अक्षरी जिल्हा महाराष्ट्रात

ना असे काना नावात

ना असे मात्रा नावात

ना असे नी वेलांटी नावात

नाव सांगा त्याचे ?

उत्तर-

मुकुट माझ्या डोक्यावर आहे

जांभळा झगा माझ्या अंगावर आहे

आहेत मला काटे जरा सांभाळून

चविष्ट आहे मी खातात मला भाजून

सांगा पाहू मी आहे तरी कोण ?

उत्तर-

उपक्रम : 1

खाली दिलेल्या गटातील वस्तूंच्या नावावर गोल कर.

सफरचंद	केळी	टोमॅटो	मटका
हिमालय	सुंदर	समई	भव्य
वासरु	दप्तर	म्हैस	पाडस
राधा	कविता	पुस्तक	सिमा

उपक्रम : 2

रिकाम्या जागी 'द' ची चौदाखडी वापरून अर्थपूर्ण शब्द तयार कर.

द दा दि दी दु दू दे दॅ दै दो दॉ दं दः

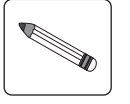
----- नव	-----कान	----- खावा	-----ळण
-----डशे	----- वत	-----शा	-----रा
-----गल	-----लत	-----नशे	-----रावा
-----ख	-----टा	-----रवाजा	मुड-----स
-----खल	-----न	-----वालय	-----वटी
कै-----	सु-----व	चौ-----वा	दा-----

शिक्षक/पालक अभिप्रायः

शिक्षक/पालक स्वाक्षरीः

उपक्रम : 1 अर्थपूर्ण शब्द तयार करण्यासाठी स्तंभ 1 मधील अक्षरे
स्तंभ 2 मधील अक्षरांशी जुळव.

1) I II
ता णी
दो न
को ष
पुरु रा
गाळ
चेह
पा

2) I II
ठ सा
गौ ळक
जं तुक
कौ ळा
बॅ गल
मु रव
ल
ट
री

उपक्रम : 2 एक अक्षर बदलून वेगळा शब्द तयार कर.

उदा : नयन → नविन, नगर, नजर

1) टमटम → टणटण

छनछन → _____

कलकल → _____

मळमळ → _____

खणखण → _____

झटकन → _____

2) भजन → वजन

पवन → _____

वळण → _____

मदन → _____

जवस → _____

पळस → _____

3) हसरा → गजरा

राघव → _____

चाकण → _____

खारट → _____

पाडस → _____

पावर → _____

4) आमदार → कामदार

नारायण → _____

भारदार → _____

रामायण → _____

राजमाता → _____

वायफळ → _____

शिक्षक/पालक अभिप्रायः

शिक्षक/पालक स्वाक्षरीः

खाली दिलेली चौदाखडी वाच व लिही.

क का कि की कु कू के कॅ कै को कॉ कौ कं कः

ख खा खि खी गु खू खे खॅ खै खो खॉ खौ खं खः

ग गा गि गी गु गू गे गॅ गै गो गॉ गौ गं गः

घ घा घि घी घु घू घे घॅ घै घो घॉ घौ घं घः

च चा चि ची चु चू चे चॅ चै चो चॉ चौ चं चः

छ छा छि छी छु छू छे छॅ छै छो छॉ छौ छं छः

ज जा जि जी जु जू जे जॅ जै जो जॉ जौ जं जः

झ झा झि झी झु झू ज्ञे ज्ञॅ ज्ञै ज्ञो ज्ञॉ ज्ञौ ज्ञं ज्ञः

ट टा टि टी टु टू टे टॅ टै तो तॉ तौ तं तः

ठ ठा ठि ठी ठु ठू ठे ठॅ ठै ठो ठॉ ठौ ठं ठः

ड डा डि डी डु डू डे डॅ डै डो डॉ डौ डं डः

ढ ढा ढि ढी ढु ढू ढे ढॅ ढै ढो ढॉ ढौ ढं ढः

खाली दिलेली चौदाखडी वाच व लिही.

ण णा णि णी णु णू णे णँ णै णो णॉ णौ णं णः

त ता ति ती तु तू ते तँ तै तो तॉ तौ तं तः

थ था थि थी थु थू थे थँ थै थो थॉ थौ थं थः

द दा दि दी दु दू दे दँ दै दो दॉ दौ दं दः

ध धा धि धी धु धू धे धँ धै धो धॉ धौ धं धः

न ना नि नी नु नू ने नँ नै नो नॉ नौ नं नः

प पा पि पी पु पू पे पँ पै पो पॉ पौ पं पः

फ फा फि फी फु फू फे फँ फै फो फॉ फौ फं फः

ब बा बि बी बु बू बे बँ बै बो बॉ बौ बं बः

भ भा भि भी भु भू भे भँ भै भो भॉ भौ भं भः

म मा मि मी मु मू मे मँ मै मो मॉ मौ मं मः

खाली दिलेली चौदाखडी वाच व लिही.

य या यि यी यु यू ये यँ येँ यो यॉ यौ यं यः

र रा रि री रु रू रे रँ रै रो रॉ रौ रं रः

ल ला लि ली लु लू ले लँ लै लो लॉ लौ लं लः

व वा वि वि वु वू वे वँ वै वो वॉ वौ वं वः

श शा शि शी शु शू शे शँ शै शो शॉ शौ शं शः

ष षा षि षी षु षू षे षँ षै षो षॉ षौ षं षः

स सा सि सी सु सू से सँ सै सो सॉ सौ सं सः

ह हा हि ही हु हू हे हँ है हो हॉ हौ हं हः

ळ ळा ळि ळी ळु ळू ळे ळँ ळै ळो ळॉ ळौ ळं ळः

क्ष क्षा क्षि क्षी क्षु क्षू क्षे क्षँ क्षै क्षो क्षॉ क्षौ क्षं क्षः

ज्ञ ज्ञा ज्ञि ज्ञी ज्ञु ज्ञू ज्ञे ज्ञँ ज्ञै ज्ञो ज्ञॉ ज्ञौ ज्ञं ज्ञः

+91 80 26629890 📞

info@sikshana.org @

www.sikshana.org 🌐

41, K. R. Road, Basavangudi 📍
Bengaluru – 560004, Karnataka